

Oponentní posudek:

Marcela Malá

Proces a míra invalidizace seniorů

Volba tématu: rigorózní práce se zabývá velmi aktuálním tématem – jaké důsledky má a bude mít stárnutí obyvatelstva na invalidizace starobních důchodců. I když nedávná novela zákona o důchodovém pojištění setřela rozdíl mezi invalidními a starobními důchodci tím, že všechny invalidní důchody se ze zákona mění na starobní důchody, jakmile důchodce dosáhne důchodového věku, nicméně sociální politiky zajímá jaký vliv má stárnutí na invalidizace seniorů, na její strukturu a jaké jiné, či nové sociální potřeby vyvolává, na které bude sociální a zejména zdravotní politika reagovat. Je to tedy téma aktuální.

Struktura práce: Práce je standardně členěna na teoretickou a praktickou část. Teoretická část zahrnuje přehled základních pojmů, konkretizuje evropský rámec problematiky, společenské postavení seniorů a reformu invalidních důchodů. Po té se autorka zaměřila na formy péče o invalidní starobní důchodce.

Výzkumná část je věnována obsáhlé problematice důchodového pojištění, zejména agendám starobním a invalidním. Analyzovány jsou obecné okruhy vývoje, jakým je například struktura obyvatelstva, ale i konkrétní oblasti, např. agendy žádostí, skupiny diagnóz WHO, přehledy vyplácených důchodů, financování, vývoj průměrné délky a věku důchodců. Část výzkumu je soustředěna na ekonomickou aktivitu obyvatel v důchodovém věku. Poznatky ze statistických dat jsou shrnuty v závěru.

Hodnocení: základem práce je magisterská diplomní práce, kterou paní Malá obhájila na výbornou a komise jí doporučila, aby ji dopracoval a předložila jako rigorózní. Nově tam doplnila:

- Podkapitola 2.2 „Sociální gerontologie, geriatrie“ je rozšířena o statistiku obsazenosti hospitalizovaných na geriatrických odděleních dle jednotlivých krajů a toto doplněno ukazatelem (přepočteno na počet obyvatelstva v jednotlivých krajích)
- V podkapitole 2.3 „Potřeby seniorů, gerontologie a geriatrie“ jsou potřeby rozvinuty dle Maslowa

- Do kapitoly 4 „Evropský rámec společenského zabezpečení seniorů“ přidána část zprávy Světové banky „Averting the old age crisis“
- Do kapitoly 4 „Evropský rámec společenského zabezpečení seniorů“ dále přidány informace o:
  - Prvním světovém shromáždění o problematice stárnutí ve Vídni 1982
  - Druhém světovém shromáždění v Madridu 2002
- Podkapitola 4.1 „Právní rámec EU“ rozšířena o informaci přijetí nařízení Evropského parlamentu a Rady č. 883/2004 a č. 987/2009 a nařízení č. 465/2012, kterým se nařízení č. 883/2004 a č. 987/2009 mění
- Podkapitola 5.3 „Hlavní soudobé trendy a problémy invalidních důchodců“ rozšířena o výčet návrhů, které podala důchodová komise vládě v lednu 2015
- V teoretické části je kapitola „Deinstitucionalizace“ nyní kapitolou samostatnou (v DP spadala pod kapitolu 6 „Formy péče o invalidní starobní důchodce“) a navíc je rozšířena o pojmy, funkce, vývoj
- V podkapitole 7.2 „Tendence a problémy deinstitucionalizace“ jsou přidány trendy, evropské zkušenosti
- Podkapitoly 7.3 „Bydlení seniorů“ a 7.4 „Profesní etika“ jsou nové

Výzkum je oproti diplomní práci rozšířen

- O údaje za rok 2013
- Přidána nová část výzkumu „Bydlení, zdravotní a sociální služby“
- Rozšíření o pět dalších diagnóz WHO, a to k duševním poruchám a poruchám nervové soustavy přidány nemoci endokrinní, výživy a přeměny látek, nemoci oběhové soustavy, nemoci dýchací soustavy, nemoci trávicí soustavy a nemoci svalové a kosterní soustavy – vše doplněno novými tabulkami, grafy a statistickými porovnáními k jednotlivým diagnózám pro období 2004 - 2013
- Přidáno celkové porovnání diagnostických skupin ve čtyřletých intervalech 2005 – 2009 – 2013 v grafickém znázornění
- Podkapitola 8.6 „Vývoj struktury důchodců“ rozšířena o porovnání v krajích
- Podkapitola 8.10 „Ekonomická aktivita seniorů“ teoreticky rozšířena
- Podkapitola 8.11 „Bydlení, zdravotní a sociální služby“ celá přidána
- Rozšířeno shrnutí poznatků ze statistických dat
- Rozšířen a zkonkretizován závěr

Práce je doplněna o nové přílohy

- č. 2 Geriatrické služby podle krajů a druhu zařízení, 2013
- č. 11 Předpokládané veřejné výdaje na důchody dle oblastí na období let 1990 – 2050 dle Světové banky
- č. 15 Způsoby bydlení obyvatel dle věku

Celkové hodnocení: práce je precizně zpracovaná, plná zajímavých postřehů, a po formální stránce splňuje všechny požadavky na takové práce kladené.

Práci hodnotím jako výbornou a obhajitelnou rigorózní práci.